

"Takdimiyle hasrı ifade eden **قَرُخُلَايَا** kelimesi, bazı Ehl-i kitabın iman ettikleri âhîret, hakikî bir âhîret olmadığına târizdir." İzah eder misiniz? Kur'an-ı Kerim'de iğneleme (tariz) var mı?

"**Onlar ahirete kesin olarak inanırlar.**" ayetinde ahiret kelimesi başa alınmıştır. Aslında şöyle de olabilirdi: "**Onlar inanıyorlar ahirete.**" Ancak birinci cümle ayet olmuştur, bundan maksat, kesinlik ifade etmesidir. Yani: "**Onlar** (müminler) **kesin olarak, yalnız ve yalnız Kur'an'ın bahsettiği ahirete inanıyorlar.**" demektir.

Fakat bazı Ehl-i kitabın, "**Cehennem bizi birkaç gün yakacaktır.**" şeklindeki ifadeleri gösteriyor ki, onlar Kur'an'ın bahsettiği gerçek ahirete değil, **kendi kafalarında hayal ettikleri mecazi bir ahirete** inanıyorlar.

Ayrıca lezaizi cismaniyeye de inanmıyorlar. Burada, onların lezaizi cismaniyeye inanmadıklarını iki şekilde anlıyoruz:

Birincisi: Madem cehennem cesetlerine muvakkat dokunacaktır; öyle ise cennet için de aynı şeyi düşünüyorlardır.

İkincisi ise: Zaten Ehl-i kitap, ahiretin cismani olduğunu kabul etmiyorlar. Yalnız ruhani olduklarını kabul ediyorlar. İşte bu bilinen gerçek, burada hatırlatılmıştır.

"2. Takdimiyle hasrı ifade eden بِالْآخِرَةِ kelimesi, bazı ehl-i kitabın iman ettikleri âhîret, hakikî bir âhîret olmadığına târizdir."

"Çünkü, onların **لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً** hikâye ettiği gibi, '**Cehennem ateşi, bizi daima yakacak değil ya! Ancak birkaç gün yakacaktır.**' gibi sözleriyle ve bir cihette lezaiz-i cismaniyeyi nefiy ve inkâr ettiklerinden anlaşıldığına göre, bildikleri âhîret, mecazî bir âhîret imiş."⁽¹⁾

Bu cümlede Ehl-i kitabın ahiret inancının ne kadar esasız ve çürük olduğu ifade ediliyor.

Yani Ehl-i kitabın, "**Cehennem bizi birkaç gün yakacaktır.**" şeklindeki ifadeleri gösteriyor ki, onlar Kur'an'ın bahsettiği gerçek ahirete değil, kendi kafalarında hayal ettikleri mecazi bir ahirete inanıyorlar. Ayrıca lezaizi cismaniyeye de inanmıyorlar.

Kur'an'da *iğneleme*, *azarlama*, *istihza* ve *tariz* gibi edebi sanatlar kullanılmıştır.

"Edebiyatta '**ta'riz**' '**kapalıca itiraz etmek**' demektir. Bunu 'bir tarafı gösterip diğer tarafı kastetmek' diye tarif ederler."

"**'Kitabınızı o kadar muhafazaya çalışıyorsunuz ki sayfeleri dağılmasın diye kenarlarını kesmiyorsunuz.'** ibaresi bir **tariz**dir. Bundan maksûd olan '**Ders çalışmadığınız kitaplarınızın kenarlarını kesmeyişinizden belli.**' ifadesidir. O ise bir itirazdır. Birinci fıkrada bir, taraf yani '**kitapların kesilmediği**' gösterilmiş, fakat onunla diğer taraf yani '**çalışmamak**' anlatılmak istenmiştir."(2)

Dipnotlar:

(1) bk. [İşârâtü'l-İ'câz, Bakara Sûresi, 4. Âyet Tefsiri.](#)

(2) bk. *Tahirü'l-Mevlevî, Edebiyat Lügati, s. 161.*